

STOLOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

K důležitým každodenním činnostem patří stolování a stravování, které podporuje vlastní rozhodování a dosavadní samostatnost uživatelů.

Při stolování a stravování se snažíme u uživatelů zachovat jejich důstojnost a identitu. Snažíme se o zachování přirozené etiky a estetiky prostředí a vybavení.

ČINNOSTI PŘEDCHÁZEJÍCÍ JÍDLU:

Samotné stravování nezačíná naservírováním jídla na stůl a nekončí posledním soustem. V první řadě dáváme uživatelům možnost seznámit se s jídelníčkem a vybrat si z výběru jídel. Dále se zaměřujeme na přípravu stravy, přípravu jídelny a přípravu uživatele ke stolování. Uživatele informujeme o připravovaných denních pokrmech a vždy je pozveme k samotnému jídlu.

Volba jídelníčku

Uživatelé mají možnost si vybrat z jídelníčku ze dvou jídel. Výběr ze dvou jídel je možný od pondělí do pátku. Jídelní lístky jsou týden dopředu vyvěšeny na viditelných místech v jídelnách nebo chodbách domova. Na žádost uživatele dostane uživatel jídelní lístek na pokoj. Uživatelé s poruchou krátkodobé paměti jsou pracovníky denně informováni o vybraném pokrmu.

Pozvání k jídlu - předehra k vlastnímu stolování

Uživatele vždy pozveme ke stolování. Někteří uživatelé mají naplánované vhodné činnosti, které jim pomáhají se připravit na blížící se jídlo (např. prostírání a příprava stolu, účast na přípravě pokrmů nebo umývání se, oblékání před jídlem). Uživatele upozorňujeme na blížící se jídlo pomocí různých signálů (např. pomocí přípravné činnosti v jídelně, povídáním si o vůni chystaného jídla).

STOLOVÁNÍ:

Strava je podávána v jídelně nebo na pokoji uživatele, dle jeho individuálních požadavků a s ohledem na jeho zdravotní stav. Úkony spojené s podáváním stravy jsou s uživateli sjednány v Plánu služby.

Zajišťujeme především duševní pohodu a pocit bezpečí uživatele. Při přesunu uživatele do jídelny, popř. vysazení uživatele ke stolování jsou pracovníci klidní a zdvořilí. Uživatele vždy informují o všem, co pracovník bude dělat nebo kam se půjde.

Stolování na pokoji probíhá dle přání a schopností uživatele u jídelního stolu, stolečku s jídelní deskou nebo na lůžku s jídelní deskou. Uživateli se sníženou mobilitou pracovník pomůže pohodlně se usadit k jídlu, tak aby jeho poloha splňovala odpovídající

standard. Uživateli je umožněna hygiena rukou, dle potřeby a jeho požadavku je mu nasazen chránič oděvu proti ušpinění při jídle.

Mobilní uživatelé jsou pozváni ke společnému stolování do jídelny, kde jsou v případě potřeby odvedeni či odvezeni. V jídelně dbáme na zachování zasedacího pořádku. Snažíme se, aby uživatelé seděli vedle těch, co znají a rozumí si s nimi. Nového uživatele po usazení představíme a popř. ho vyzveme, aby se pozdravil s ostatními. Usazeným uživatelům oznámíme, jak dlouho budou čekat na jídlo. Čekání se snažíme krátit nabídkou nápoje (čaje). Snažíme se, aby uživatelé u stolu nemuseli příliš dlouho čekat na své jídlo.

Při stolování dbáme na dodržení základních pravidel polohování:

- **u sedící osoby** se snažíme zachovat vzpřímenou polohu těla,
- opora pro chodidla tak, aby nohy nevisely volně ve vzduchu,
- deska jídelního stolu přiměřeně dle polohy strážníka, 10 cm od hrany stolu, vzdálenost od pokrmu okolo 30 cm.
- **při sezení na vozíčku** - vozíček se musí vejít pod desku stolu.
- **při polohování na lůžku**, co nejvzpřímenější pozice těla, aby umožňovala přirozené polykání, podepřené nohy uživatele a lehce ohnuté v kolenou, hlava nakloněna dopředu, během jídla možnost podepření uživatele polštářem nebo rukou.

PODÁVÁNÍ STRAVY:

U uživatelů se snažíme o udržení maximální míry soběstačnosti při jídle. Než začneme uživateli při jídle pomáhat, společně s uživatelem hledáme způsob, jak mu umožnit jíst samostatně, např. využitím vhodného příboru nebo nádobí, úpravou jídla (nakrájením, mleté maso, jídlo do ruky).

V případě potřeby asistence vždy dodržujeme zásadu „Vše dělat s uživatelem, nikoliv pro něj.“ a vždy podporujeme uživatele v soběstačnosti. Nezapomínáme požádat uživatele o spolupráci a jeho souhlas s daným úkonem, a to i když je plně závislý na naší pomoci a není schopný aktivní účasti. Souhlas uživatele může být verbální nebo řečí těla (pokynutím, očním kontaktem).

Asistence při podávání stravy:

Navádění

Pracovník vysílá signály směrem k uživateli, aby začal jíst (podanou lžící, dotknutí se ruky uživatele a pokynutím k talíři).

Vedení

Pracovník vede ruku uživatele k talíři s jídlem a poté k ústům.

Kombinace různých technik

Kombinace všech výše uvedených technik.

Pomoc při podávání stravy:

Před započítím pomoci při podávání stravy se vždy ujistíme, že uživatel ví o naší přítomnosti a souhlasí s naším postupem, a to i když má zavřené oči a zdá se, že nevnímá nic z toho, co se kolem něho děje. Pokud má uživatel pohyblivé klouby a je schopen pohybu ruky v dostatečném rozsahu, položíme jeho ruku na naši paži, což napomáhá k povzbuzení uživatele k jídlu a jeho spolupráci.

Principy správné pomoci při podávání stravy:

- Připravíme si vše, co u uživatele při podávání stravy potřebujeme, včetně vlhkého ručníku.
- Sedíme u uživatele na straně, kde můžeme lépe využít schopností uživatele.
- Sedíme-li po levici, podáváme stravu levou rukou a naopak.
- Řekneme uživateli, co má na talíři.
- Vždy řekneme, co jsme nabrali na lžici. Lžice není plná.
- Lžici zvedneme k očím tak, aby uživatel viděl, co je na lžici, vždy vyčkáme, až otevře ústa.
- Lžici neotíráme jídlo ze zubů, dásni nebo rtů. K otření nabídneme uživateli vlhký ručník.
- Další sousto nabíráme až poté, co uživatel spolkl to předchozí.
- Průběžně nabízíme pití, aby uživatel svlačil hrdlo, lépe se mu polykalo a nebyl dehydratovaný.
- Nemícháme jednotlivé pokrmy dohromady, pokud si nejsme jisti, že to tak má rád.
- Věnujeme pozornost pouze uživateli, kterému podáváme stravu.
- Když je jídlo u konce, vhodně ukončíme konverzaci a rozloučíme se.

Jídlo do ruky:

Jídlo do ruky se nabízí uživatelům s poruchou koordinace pohybu a motorickými problémy, kteří ztrácí schopnost používat příbor a vyžadují pomoc při jídle. Jídlo do ruky je zdravý a nutričně vyvážený pokrm, který může uživatel s motorickými problémy jíst rukama, aniž by utrpěla jeho důstojnost. Jedná se o malá sousta s pevnou konzistencí, aby se v ruce nerozpadala, nedrolila, dala se snadno žvýkat a polykat. Jídlo do ruky je chutné a pěkné na pohled. Je připravované tak, aby podporovalo chuť k jídlu a radost ze stolování.

